

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שני כ"ז באדר א תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

גיטין - פ"ה

1. האם תנאי שנכתב בתוך הגט פוסל את הגט?

לרבי - כל תנאי, לחכמים - רק תנאי שפוסל בע"פ דהיינו 'חוץ' פוסל כשנכתב, אבל 'על מנת' אינו פוסל. והובאו ב' דעות בביאור מחלוקתם.

א. ר' זירא - נחלקו כשנכתב לפני התורף, האם גזרו בעל מנת אטו חוץ, אבל לאחר תורף לכו"ע כשר.

ב. רבא - נחלקו כשנכתב לאחר תורף, האם גוזרים אטו לפני תורף שאז לכו"ע פסול.

2. משנה - אלו אופנים נוספים של שיור בגט שנינו?

א. הרי את מותרת לכל אדם מלבד לאבא ולאביך, לאחי ולאחיק, לעבד ולעובד כוכבים, ולכל מי שאין לה עליו קדושין - כשר, שאין זה שיור.

ב. הרי את מותרת לכל אדם, ובאלמנה מלבד לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל לממזר ולנתיק, וכל מי שיש לה עליו קדושין אפילו בעבירה - פסול, כיון שיש בזה שיור, שלולי התנאי היתה יכולה להתקדש לכל אלו בעבירה.

הכלל ברישא בא לדבות שאר חייבי כריתות, הכלל בסיפא בא לדבות שאר חייבי לאוין, (כגון עמוני ומואבי, נתיני, מצרי ואדומי).

3. על אלו אופנים נוספים של שיור הסתפקו?

א. חוץ מפלוני שהוא קטן - האם אין זה שיור כיון שכעת אינו בר הויה וכשר, או שנחשב שיור כיון שיהא לכלל הויה ופסול.

ופשטו מהברייתא שקטנה מתגרשת לאחר מיתת אביה אף אם קידשה אביה בחייו, ואע"פ שכעת אינה יכולה לקדש עצמה לאחר, ואין כאן 'יוצאה והיתה' כיון שראויה לכלל הויה נחשבת כך כבר מעכשיו.

ב. חוץ מאותם שעתידיים להיוולד, האם נחשב שיור כיון שעתידיים להיוולד. רצו לפשוט מכך ששנינו שלעבד ועכו"ם אינו נחשב שיור אע"פ שראויים להתגייר. ונדחה: עבד ועכו"ם אינם עומדים להתגייר, אבל אלו עומדים להיוולד.

ג. חוץ מבעל אחותה - האם נחשב שיור כיון שאם תמות האחות תהיה ראויה לו, רצו להוכיח מעבד ועכו"ם ונדחה: גירות אינה מצויה, אבל מיתה מצויה.

ד. חוץ מבעילת זנות שלגבה נחשב כאשת איש - מצד אחד בנישואין לא שייר, מצד שני בביאה שייר.

רצו לפשוט ממה ששנינו ש'לאבא ולאביך' אין זה שיור, ובהכרח לגבם מדובר רק בזנות, ומשמע שלאחר, זנות נחשב שיור.

ונדחה - יתכן שכוונתו הייתה בנישואין ובאופן שעבר ונשא.

ה. חוץ מביאה שלא כדרכה, מצד אחד בכדרכה לא שייר, מצד שני כתוב 'משכבי אשה'.

ו. חוץ מהפרת נדריך - מצד אחד בנישואין לא שייר, מצד שני כתוב אשה יקיימנו ואשה יפרנו ועדין נקראת אשתו.

ז. חוץ מתרומתיך - בנישואין לא שייר, מאידך כתיב 'קנין כספו'.

ח. חוץ מירושתיך - בנשואין לא שייר, מאידך כתיב 'לשאר... וירש אותה'.

ט. חוץ מקידושיך בשטר - מצד אחד יכול לקדש בכסף ובביאה, מאידך 'יוצאה... והיתה' הוקשו הוויות להדדי. ונשאר בתיקו.

4. משנה - מהו גופו של גט?

א. הרי את מותרת לכל אדם.

ב. רבי יהודה - ודן דיהוי ליכי מינאי ספר תירוכין ואגרת שבוקין וגט פטורין למהך להתנסבא לכל גבר דיתצביין.

עוד שנינו: גופו של גט שחרור: הרי את בת חורין, הרי את לעצמך.

5. באלו לשונות נוספים דנה הגמרא?

א. אמר לאשתו הרי את בת חורין - לא אמר ולא כלום, אמר לה לשפחתו הרי את מותרת לכל אדם - לא אמר ולא כלום.

ב. אמר לה לאשה, הרי את לעצמך, כוונתו לגמרי ולא רק למלאכה, ומוכח ממשנתנו גופו של גט שחרור וכו' וכ"ש אשתו שגופה אינו קנוי לו שמועיל לשון זה.

ג. לעבדו אין לי עסק בך - הוכיחו שהוא לשון המועיל, מהברייתא הבאה - המוכר עבדו לעכו"ם - יצא לחירות, וצריך גט שחרור מרבו ראשון, ואמר רשב"ג שאם כתב עליו אונו - 'לכשתברח ממנו אין לי עסק בך' זהו שחרורו.

המשך -

6. במה נחלקו ר' יהודה וחכמים אם צריך להוסיף בגט 'ודן דיהו וכו'?

לרבנן 'ידים שאין מוכיחות הויין ידים' לר' יהודה 'לא הויין ידים' וללא התוספת שמא מגרשה באמירתו, והשטר ראה בעלמא.

7. אלו הוראות נוספות הובאו בענין כתיבת הגט?

א. לא לכתוב 'ודין' דמשמע ודין, אלא ודן. לא לכתוב איגרת דמשמע איגרת [גג] אלא אגרת. לא לכתוב לימהך דמשמע לי מהך, ולא לכתוב למחך דמשמע כי חוכא.

ב. דיתיהוויין דיתיציבויין, שאם לא יכתוב עם שלשה יודין משמע סתם על נשי העולם.

ג. יאריך את הוי"ו של תירוכין ושל שבוקין שלא ישתמע תריכין ושביקין, וכן את הוי"ו השניה של 'זכדו' שלא ישתמע וכדי.

ד. לא יכתוב לאיתנסבא בא' שיהיה משמע שאסורה להנשא, אלא להתנסבא.

8. האם להלכה צריך להוסיף 'ודין וכו'?

רצו להוכיח שלא צריך מכך שרבא התקין רק שיכתבו 'איך פלניא בר פלניא פטר ותריך ית פלוניתא אינתתיה דהות אינתתיה מן קדם דנא מיומא דנן ולעלם', ואילו ודין לא הצריך,

ונדחה - הרי לא הזכירו גם את שאר לשון הגט.

הטעם שהצריך 'מיומא דנן' - לאפוקי מדרבי יוסי, שאמר: זמנו של שטר מוכיח עליו.

הטעם שהצריך 'ולעלם' - לאפוקי משיטת רב נחמן שהאומר לאשתו היום את אשתי ולמחר אי את אשתי' שהיא מגורשת לעולם.